

mærke, at „Almeenvellet“ kan udtrykke forskjellige Ting. Ved Almeenvellet kan man forstaae hele Staten, ved Almeenvellet kan man ogsaa forstaae de Reisende eller Andre, for hvem der skal gøres Noget for, og fremdeles kan der ved Almeenvellet forstaaes en Commune ligeoverfor den Enkelte, som skal afstaae Jord; dette er saaledes f. Ex. Tilfældet, naar der skal afgives Jord til Kirkegaard, og forsaavidt det er yttret, at det ikke er nok, at saadanne Afstaaelser ere nyttige, maa jeg dog bemærke, at i den Sag, vi nyligt have behandlet om Gangstier, forlanger man dog en tvungen Afstaaelse af Jord til Noget, som er nyttigt ikke for den hele Commune, ikke for alle Beboere, men for Enkelte af dens Medlemmer.

Jeg skal endvidere tillade mig at understøtte det Forslag, som er stillet af den ærede 2den Landstingsmand for 6te Valgkreds (Schroll). Der er i Motiverne allerede sagt, at der til et Huus maa høre en Gaardsplads, men det er ikke tillige sagt, at det skulde være nødvendigt, at der skal høre en Have til. Jeg skal med Hensyn hertil tillade mig at bemærke, at det synes, at denne Forskjel mellem Gaards- og Haveplads ikke her er paa sit Sted; thi for saadanne fattige Personer er der ingen Forskjel mellem Gaards og Haveplads. Er det en flittig Mand bliver Jorden om Huset snart Altsammen til en Haveplads; er det derimod en doven og ligegyldig Person, bliver den til en Gaardsplads. Jeg skal derfor tillade mig at understøtte dette Forslag. Forsaavidtsom det er omtalt, at det vil være vanskeligt at opføre et Hegn om en saadan lille Plads, og paa flere Steder, navnlig i den Provinds, hvorfra jeg er, fordrer enhver Beboer, at hans Lod skal være indhegnet — tør jeg paastaae, at den, som blev tvungen til at afstaae et Stykke Jord, vilde hellere afstaae Saameget, at det kunde blive tilstrækkeligt indhegnet, end have Huset liggende ganske frit paa sin Jord. Nu er det vel sandt, hvad min ærede Sidemand har yttret, at Gierens Kreaturer let kunde beskadige Huset, men det Omvendte kunde ogsaa finde Sted; Huusmanden kan nemlig ogsaa holde Kreaturer, og om de end ikke ere saastore, kunne de dog foraarsage Skade, idet de kunne slippe ud af Huset og gaae ind paa

Marken. Det er bemærket af den ærede Ordfører, at de Folk, som mangle Huusly, ere saadanne, som man har Noget imod, eller saadanne, som ikke kunne betale deres Huusleie. Men jeg maa være aldeles enig med den 1ste Landstingsmand for 8de Valgkreds (Funder), naar han har gjort opmærksom paa, at der hersker paa Landet et Jorddrivelsessystem — det er netop det rigtige Udtryk, den ærede Landstingsmand har brugt — og at man maaskee er villig nok til at skaffe Huusly for saadanne Personer i de to eller tre første Aar, men naar Tiden nærmer sig, at de kunne blive forsørgelsesberettigede i Kommunen, vil man paa mange Steder spore stor Ulyst til at hjælpe dem til det, de med Villighed kunne forlange. Loven, som foreligger, tilstgter at skaffe hver Borger i Staten Bolig, og at hindre dette Jorddrivelsessystem; men jeg er meget bange for, at denne menneskefærlige Hensigt ikke altid vil blive opnaaet. Jeg skal bemærke, at man meget ofte kan være enig i en Sag i Almindelighed angaaende Principet, og dog, naar den skal udføres, være af en anden Mening. Jeg skal tillade mig at anvende disse almindelige Ord paa det foreliggende Tilfælde. Deri ville vist Alle være enige, at det er urigtigt, at man af den Grund vil nægte en Medborger Ophold i Sognet, fordi han muligt engang kan blive Sognet til Byrde; men naar Sagen kommer for i de forskjellige Sogneforstanderskaber, og der bliver Tale om, hvad der kan være til Skade for Kommunen, da vil Sagen stille sig ganske anderledes. Med Hensyn hertil forekommer det mig, at § 3 er noget uklart redigeret. Den begynder nemlig saaledes: Ved Valget af Byggepladsen har Sogneforstanderskabet at tage Hensyn ikke blot til den bequemme Beliggenhed for de Boliger, der paa samme agtes opførte, men ogsaa til den Ulempe, som derved kunde foraarsages for dens Eier. Saaledes som disse Ord her lyde, maa man efter almindelig Talebrug antage, at det, man fornemmelig skal see hen til, er, at Fattigboligerne ligge paa bequemme Steder, men at man dog ikke bør overse, hvad der ønskes af den, som skal tvinges til at afstaae Jorden. Saaledes troer jeg, at man bør forstaae disse Ord; thi det er indlysende, at, naar man siger: „vi